

Sekterisme er blevet en vigtig faktor i det politiske Mellemøsten

Sekterisk politik spiller en større og større rolle i flere dele af Mellemøsten. Det skaber helt nye dynamikker, der vil påvirke det Mellemøsten, vi kender i dag, mener forsker Morten Valbjørn.

Af Ida Clausen

Den mellemøstelige befolkning består hovedsageligt af muslimer. Men der findes mange forskellige undergrene inden for islam, hvor de to største er shiaislam og sunniislam. Langt størstedelen af den muslimske befolkning i Mellemøsten er sunnimuslimer, og det er også dem der har været mest politisk aktive. I hvert fald indtil for 40 år siden, hvor sekterisk politik fik sin begyndelse.

”Sekterisk politik handler om, at man prøver politisk at spille på forskellen mellem shia- og sunnimuslimer. Og der er så en debat om, hvorvidt det bare er et politisk instrument.” forklarer Morten Valbjørn.

Morten Valbjørn er lektor ved Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet og leder af forskningsprojektet SWAR: Sectarianism in the wake of the Arab revolts. Valbjørn har siden 2015 forsket i sekterismens indflydelse på mellemøstlig politik. Men hvorfor er det blevet mere relevant at forske i dette end for bare 15 år siden?

”Det skal ses i lyset af tre bølger. Vi skal helt tilbage til den iranske revolution i 1979, hvor shiamuslimerne viste sig som politiske revolutionærer for første gang. Før revolutionen var der meget få der interesserede sig for shia- og sunniskellet,” fortæller Valbjørn.

Saudi Arabien, som næsten udelukkende er sunnimuslimer, følte sig truet af den iranske revolution. Og de begyndte derfor at spille på skellet mellem shia- og

sunniislam, og proklamerede, at shiaislam ikke var den rigtige islam. Saudi Arabien benyttede sig altså for første gang af sekterisk politik.

”Det kan man sige er begyndelsen af historien. Derefter kom den amerikanske invasion af Irak i 2003. Dette resulterede i Iraks første shiittiske regering, som senere blev efterfulgt af en borgerkrig med meget sekteriske træk. Den tredje bølge er den såkaldte sommerkrig mellem Hezbollah og Israel i Libanon i 2006.” fortæller Valbjørn videre.

Fælles for disse tre bølger er, at der i høj grad bliver spillet på skellet mellem sunni- og shiaislam med et politisk mål for øje. Siden da er sekterisme kun blevet en større politisk faktor i Mellemøsten.

”Pointen er, at der er nogle store begivenheder, der forandrer Mellemøsten. De centrale dynamikker er nogle fundamentalt andre, end dem vi har set tidligere,” forklarer Valbjørn.

Efter Det Arabiske Forår i 2011 opstod der en stor debat om, hvilket Mellemøsten vi ville komme til at se fremover. Et af de mange bud var, at det ville blive nyt sekterisk Mellemøsten, og at sekteriske konflikter ville blive definerende for det nye Mellemøsten i forhold til tidligere.

”Det jeg er nået frem til er, at der er forandret enormt meget i de dynamikker vi så før 2011. Spillet har ændret karakter, helt klart,” afslutter Morten Valbjørn.